

OXYTOCINE

Hoewel er discussie is over het gebruik van hormonen in de varkenshouderij, hoort de toediening van het hormoon oxytocine nooit in twijfel te worden getrokken. Het is immers geen lichaamsvreemde stof. Het lichaam van een zeug maakt het zelf aan als de biggen aan de uier liggen. Het wordt ook nog eens snel afgebroken in het lichaam. Bovendien wordt op de verloskunde afdeling van een ziekenhuis ook heel veel gebruikgemaakt van oxytocine-infusen. Maar bovenal kunnen door een juist gebruik van oxytocine heel veel biggen gered worden.

Oxytocine – sommigen noemen het ook wel “Python” – prikkelt de spieren van de baarmoederwand en van de melkklierblaasjes in de uier.

Het stimuleert dus de weeën en bovendien zorgt het ervoor dat de zeug haar melk laat schieten. Een zeug die aan het werpen is, produceert zelf ook oxytocine, zeker als er al biggen aan de uier liggen.

Als diergeneesmiddel wordt het ingezet bij weeënzwakte om het geboorteproces te bespoedigen.

Bij zeugen die een tekort hebben aan calcium in het bloed – het beeld van melkziekte – heeft het toedienen van oxytocine geen effect. Het tekort aan calcium is in dat geval de beperkende factor voor de spiercellen in de baarmoederwand om zich samen te trekken.

Ook werkt een injectie met oxytocine niet als de injectievloeistof wordt toegediend in onderhuids vet of bloedvatarm bindweefsel. In die weefsels is er weinig bloedcirculatie en wordt de oxytocine slecht opgenomen. Injecteer de zeugen daarom vlak achter het oor met een lange naald loodrecht op de huid.

Adrenaline

Bij stress, onrust en opwinding scheidt de bijnier van de zeug het hormoon adrenaline uit. Adrenaline is de zogenaamde antagonist van oxytocine; het werkt tegengesteld. Bij een zeug die onrustig en angstig is, werkt daardoor een oxytocine-injectie niet of nauwelijks.

Het toepassen van oxytocine vereist daarom wel enig vooronderzoek. Als het werpen niet vordert, moet dus eerst bekeken worden waardoor dat komt. Is de zeug te onrustig? Is er sprake van melkziekte? Zo zal een big die verkeerd ligt in de geboorteweg terwijl de zeug zichtbaar goede weeën heeft, ook

met behulp van oxytocine niet zonder extra hulp geboren worden.

Het toepassen van oxytocine is vooral nodig bij oudere zeugen, waarbij opzichzelfstaande weeënzwakte kan voorkomen of bij zieke zeugen met bijvoorbeeld mastitis.

Het is raadzaam om alleen oxytocine te geven als de zeugen echt aan het werpen zijn en als er tussen de geboorte van de biggen te veel tijd zit.

Daarbij is aangetoond dat het toepassen van oxytocine vóór de geboorte van de vierde big, het aantal doodgeboren biggen verhoogt. Waarschijnlijk komt dat doordat het de bloedvoorziening in de baarmoeder vermindert, waardoor de biggen aan het eind van de baarmoederhoorn het zwaarder krijgen.

Daarnaast is de dosering van belang. Voor oxytocine geldt zeker niet dat meer ook beter is. Door meer dan 1 ml bij een gelt en 1,5 ml bij een oudere zeug te geven, kan gemakkelijk kramp ontstaan van de baarmoederspieren. Door die kramp wordt de toevoer van zuurstof en voedingsstoffen naar de big ernstig bemoeilijkt. Het kan dan al gauw leiden tot een verhoogd aantal doodgeboren biggen.

GEWRICHTSONTSTEKINGEN

Bij jonge biggen wordt kreupelheid vaak veroorzaakt door een streptokokbacterie die gewrichtsontstekingen kan doen ontstaan. Een behandeling met een antibioticum en een pijnstiller heeft de meeste kans op succes als er snel wordt behandeld. Maar niet alle kreupelheden worden door streptokokken veroorzaakt. Zo ontstaan kreupelheden ook door trauma, bijvoorbeeld tijdens het transport, of tijdens het spelen en rennen met soortgenoten. In het geval van trauma is een pijnstiller voldoende. Kreupelheden kunnen ook veroorzaakt worden door mycoplasma, botstofwisselingsproblemen of de ziekte van Glässer. En dan helpt een injectie met penicilline niet altijd.

Het is dus van belang om eerst goed te bekijken waardoor de kreupelheid is ontstaan. Pas dan kan er effectief behandeld worden. Want het zijn niet altijd streptokokken die het kwaad veroorzaken.

Maar bovenal is het van belang dat er snel wordt ingegrepen. Een gewrichtsontsteking kan ervoor zorgen dat in korte tijd essentiële onderdelen van het gewricht blijvend worden aangetast.